

| KARSTEN SKJOLD PETERSEN: *Kongens klæder. Uniformer og udrustning i den danske hær indtil 1816 og den norske hær indtil 1814*, Historika / Gads Forlag og Tøjhusmuseet, Kbh. 2014, 717 s., ill., 499,95 kr.

En beundringsværdig arbejdsindsats og præcision bærer dette værk. Inspirationen er kommet fra forfatterens virke ved Tøjhusmuseet. Det er nu muligt med meget høj sikkerhed at bestemme de – forbavsende få – bevarede genstande, at placere billeder af militærpersoner i deres sammenhæng og at rekonstruere udstyr og beklædning til brug for museernes formidling.

Værket hviler på tre søjler: en fuldstændig gennemgang af de 60.000 kongelige ordrer og resolutioner fra perioden for at finde bestemmelser om uniform og udrustning. Et katalog i tekst og billeder af kendte bevarede genstande, mest i danske og norske museer. Og endelig en systematisk indsamling af et forbløffende stort billedmateriale fra det halve Europa, som er gengivet i overdådig kvalitet. Det betyder ikke, at hver detalje er klarlagt, især ikke for uniformeringens tidlige tid i 1600-tallet, men over lange stræk er det vanskeligt at forestille sig forbedringer.

Den store udfordring for et værk af denne art er strukturen. Her er der valgt den orden, som samtiden definerede uniformerne i, det vil sige den militære inddeling i våbenarter, regimenter og rangklasser, og herunder kronologisk. Man kan så finde bestemmelserne for de forskellige ensartede grupper, det gælder store grupper, som infanteriets menige musketerer 1712-57, eller ganske små, som forstanderen for det Holstenske Militære Institut 1810-11. Afsnittene er beregnet til at kunne læses for sig, så der er mange gentagelser.

Hovedgennemgangen er suppleret med en indledning, der behandler uniformeringens hovedprincipper, og en række meget gennemtænkte bilag: en fyldig ordliste, der også er et kort opslagsværk om mange forhold, en 28 sider lang tabel over uniformsfarver og kendingsfarver (på opslag og kræver mm.), en oversigt over de tekniske termer på dansk, engelsk, tysk, fransk og svensk, en typologisk oversigt med stregtegninger af de væsentlige genstandes udseende i forskellige perioder: frisurer, veste, sko, patrontasker, en oversigt over generelle munderingsskift og mere. Disse bilag giver andre adgange til bogens informationer, ordnet efter genstandstyper og/eller kronologi. Mange brugere vil sikkert med fordel kunne begynde der.

Gunner Lind